

Veselības ministrija

Veselības nozares finansēšanas modelis

2024.gada 8.aprīlis

Veselības ministrija

Finansēšanas modeļa plānošana

Izveidota darba grupa:

Uzdevumi: Veselības aprūpes finansēšanas likumprojekts, Nacionālā veselības apdrošināšanas fonda likumprojekts un to pavadošie normatīvie akti.

Pārstāvji: VM, NVD, Valsts kanceleja, FM, LM, Latvijas Slimnīcu biedrība, Veselības aprūpes darba devēju asociācija, LR Saeimas Sociālo un darba lietu komisija, Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrība, Latvijas Ārstu biedrība, Latvijas Pacientu organizāciju tīkls.

- Maijā veselības ministra, finanšu ministra un labklājības ministra diskusija,
- Maijā piedāvājuma prezentācija:
  - ❖ VM veselības nozares stratēģiskajā padomē,
  - ❖ Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes Veselības aprūpes nozares apakšpadomē,
  - ❖ LR Saeimas Sociālo un darba lietu komisijā,
- 5.jūnijā finansēšanas modeļa prezentācija Nodokļu politikas pilnveidošanas koordinēšanas grupā,
- līdz 2025.gada februāra beigām Veselības aprūpes finansēšanas likumprojekta iesniegšana Saeimā.

Veselības ministrija

Veselības nozares finansēšanas modeļa mērķi

Veselības nozares budžets

PROGNOZĒJAMS
&
AUGOŠS

PĀRSKATĀMS
&
ELASTĪGS

KRĪZĒM GATAVS

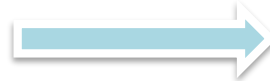
Pašpietiekamība un ilgtspēja

Veselības nozares valsts finansēšanas potenciālās alternatīvas

Veselības ministrija

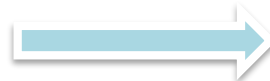
Esošais modelis - valsts budžeta dotācija un papildus finansējums **prioritārajiem pasākumiem** budžeta veidošanas procesā

Valsts budžeta finansējums piesaistot to % no vispārējās valdības izdevumiem - **vismaz 12%**

Sociālās veselības apdrošināšanas finansēšanas modelis

Nacionālās veselības apdrošināšanas finansēšanas modelis

Veselības ministrija

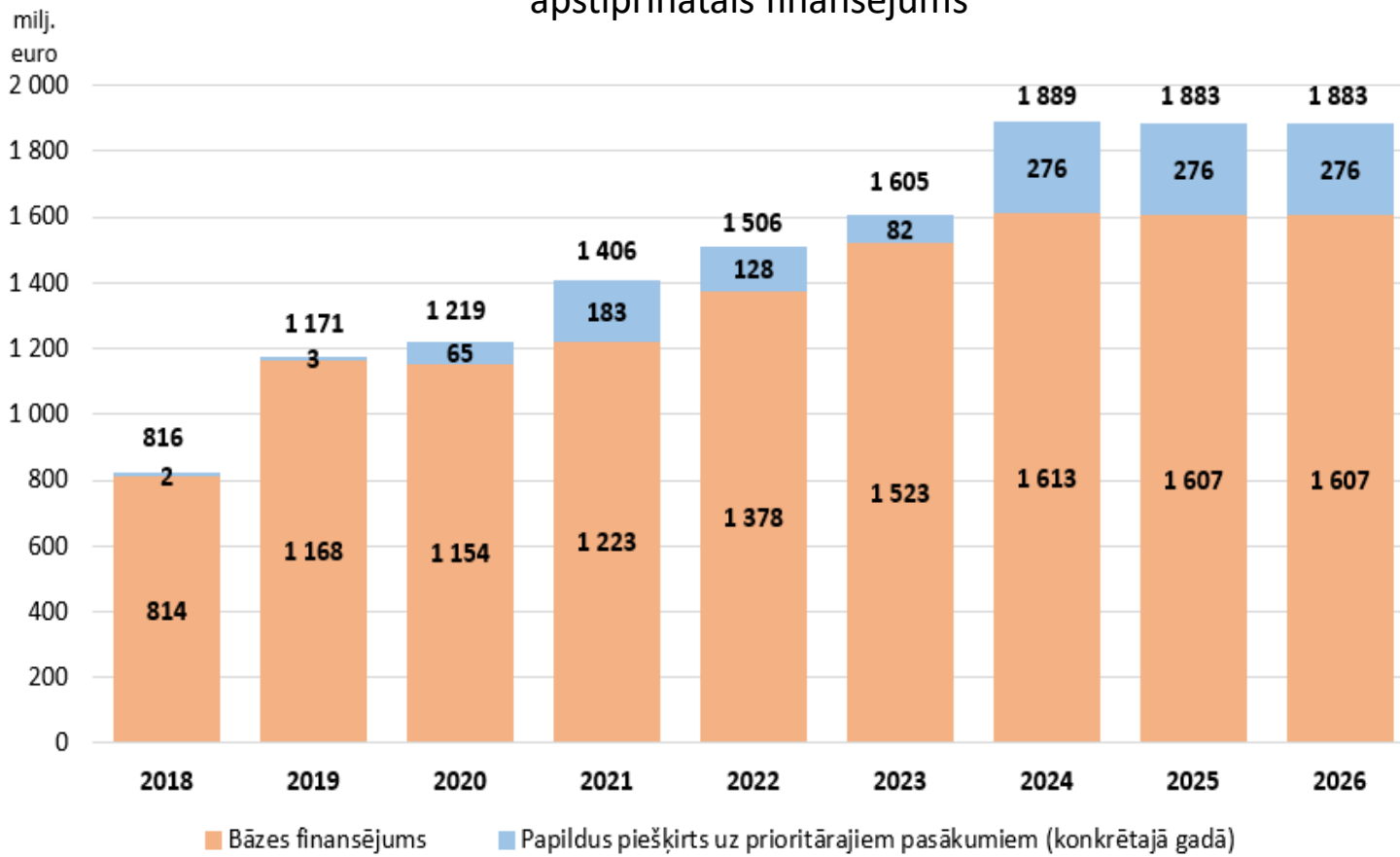
ESOŠAIS MODELIS - valsts budžeta dotācija un papildus finansējums prioritārajiem pasākumiem

!!! Konsolidācijas draudi nākama gada budžetam

- Papildus finansējums prioritārajiem pasākumiem vidējā termiņa budžetā tiek piešķirts bez pieauguma pa gadiem.
- Veselībai novirzāmā papildus finansējuma daļa fiskālajā telpā atkarīga no valdības politiskajām prioritātēm.

!!! Finanšu ministrija uzsākusi fiskālās pārvaldības izmaiņas un uz rezultātu balstītā valsts budžeta ieviešanu. No 2028. gada četru gadu budžeta ietvarā potenciāli plānots paredzēt izdevumu pieaugumu.

Veselības ministrijai kārtējā gada likumā par valsts budžetu apstiprinātais finansējums

2024.-2026.gadā iekļaujot arī 74.resorā veselībai iezīmētos 275 milj. euro

Veselības ministrija

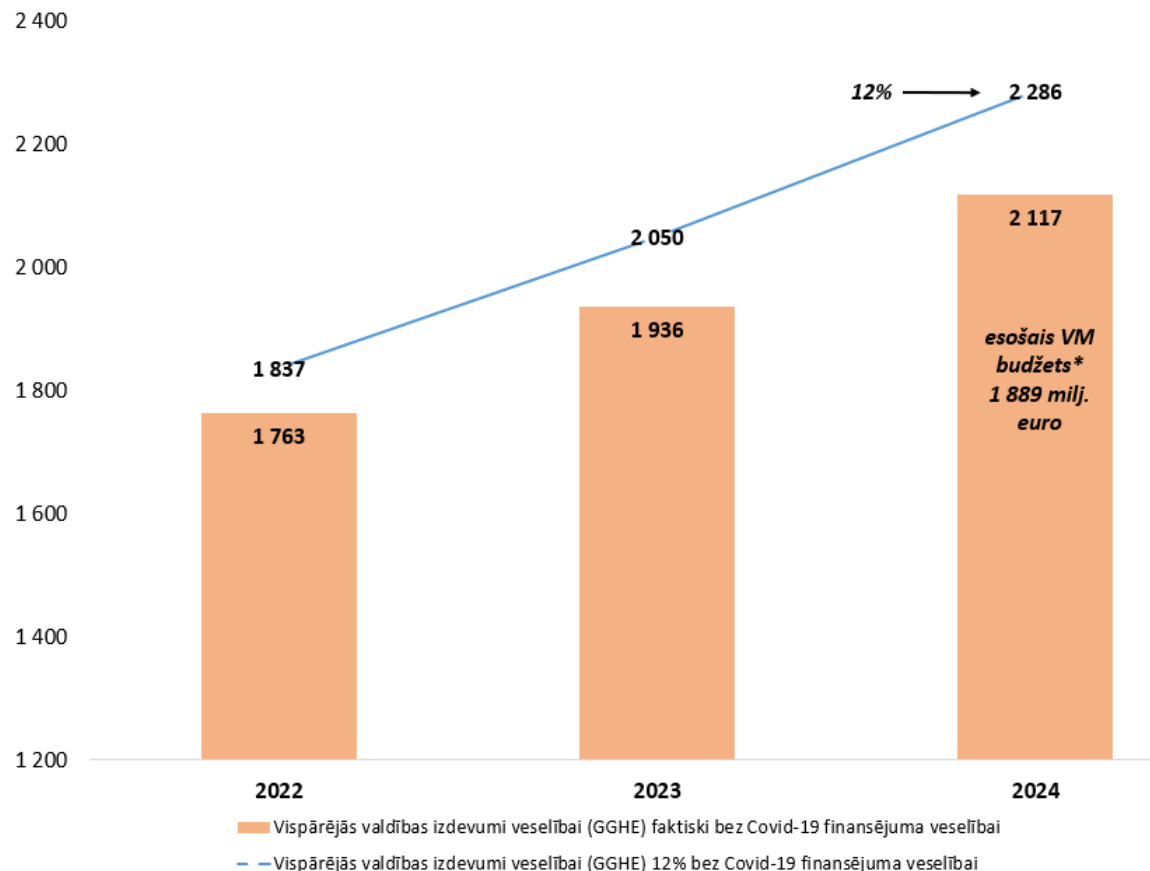
!!! VM neprognozē % no vispārējiem valdības izdevumiem.

- Rādītājs «staigā» līdz ar tā bāzi => kopējiem vispārējās valdības izdevumiem.
- Rādītājs atkarīgs no veselības nozares politiskās prioritātes kopējā fiskālajā telpā.
- Vispārējās valdības izdevumus veselībai prognozē Finanšu ministrija pēc starptautiskās metodoloģijas:
- ❖ funkciju princips (- VM izdevumi izglītībai un kultūrai + IeM izdevumi veselībai);
- ❖ + RSU, ZVA, pašvaldību slimnīcu un VM kapitālsabiedrību izdevumi veselībai.

BET budžeta veidošanas procesā VM nozares budžeta % novērtēšanai FM izmanto veselības nozares publisko finansējumu, valsts budžeta izdevumus pamatfunkcijai un citus rādītājus, kas atšķiras pēc struktūras.

% no vispārējiem valdības izdevumiem

Vispārējās valdības izdevumi veselībai faktiski esošie un ar indikatīvu pieaugumu līdz 12% no vispārējās valdības izdevumiem (bez Covid-19 finansējuma veselībai), milj. euro

* ieskaitot papildus piešķirtos 275 milj. euro

FM 2023.gada novembra prognoze	2018 fakts	2019 fakts	2020 fakts	2021 fakts	2022 novērt.	2023 progn.	2024 progn.	2025 progn.	2026 progn.
Vispārējās valdības izdevumi veselībai % no vispārējiem valdības izdevumiem AR Covid-19 finansējuma veselībai	10.2%	11.1%	11.2%	14.2%	13.8%	11.7%	11.1%	10.9%	11.0%
Vispārējās valdības izdevumi veselībai % no vispārējiem valdības izdevumiem BEZ Covid-19 finansējuma veselībai	10.2%	11.1%	10.5%	10.7%	11.2%	11.3%	11.1%	10.9%	11.0%

Veselības ministrija

Modelēti finansējuma varianti SOCIĀLĀS VESELĪBAS APDROŠINĀŠANAS finansēšanas modelim

2024.gads	Esošais	Nr.1	Nr.2	Nr.3	Nr.4	Nr.5	Nr.6	Nr.7	Nr.8
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
VSAOI kopapjoms	34.09	34.09	34.09	34.09	34.09	34.09	34.09	34.09	34.09
Pensija	23.91	23.91	23.91	23.91	23.91	23.91	23.91	23.91	23.91
Bezdarbs	1.6	0	1.6	0	0	1.6	0	0	1.6
Invalitāte	2.29	0	0	2.29	2.29	2.29	2.29	2.29	2.29
Darba negadījumi	0.66	0	0	0	0.66	0	0.66	0.66	0.66
Maternitāte un slimība	3.47	0	0	0	0	0	3.47	3.47	3.47
Vecāku apdrošināšana	1.16	0	0	0	0	0	0	1.16	0
Veselība	1.00	10.18	8.58	7.89	7.23	6.29	3.76	2.60	2.16

Veselības ministrija

Potenciālās iemaksas valsts budžetā SOCIĀLĀS VESELĪBAS APDROŠINĀŠANAS finansēšanas modeļa gadījumā

!!! Sociālās veselības apdrošināšanas sistēmā potenciāli no 125 tūkst. līdz **220 tūkst. izkritušo cilvēku (~11%):**

- ✓ saņems tikai veselības aprūpes pakalpojuma minimumu;
- ✓ noslogos un sadārdzinās neatliekamo medicīnisko palīdzību.

Iemaksu apmērs ir atkarīgs no izvēlēta sociālās veselības apdrošināšanas finansēšanas modeļa un tajā veselībai atvēlēta VSAOI %.

MODELIS, kuram atbilst aprēķinātās iemaksas apmērs	IEMAKSAS apmērs gadā	SUMMA, kas potenciāli tiktu iemaksāta valsts budžetā	
		➤ Ja iemaksā visi, kas nemaksā VSAOI veselībai un nav sociāli aizsargāti – kopā 282 289 cilvēki	➤ Ja iemaksā tikai potenciāli maksāspējīgi – kopā 61 608 cilvēki
➤ Ja spēkā būtu VAFL 2 grozi (5% no divpadsmitkāršas valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas gadā)	420 euro	118 561 380 euro	25 875 399 euro
➤ VSAOI indikatīvā likme 4,22% veselībai (1% veselībai, 1,16% vecāku apdrošināšana, indikatīvi 2,06% slimības apdrošināšana)	703 euro	198 449 167 euro	43 310 489 euro
➤ VSAOI likme 10,18% veselībai (viss, izņemot vecuma pensiju apdrošināšanu)	1 697 euro	479 044 433 euro	104 548 933 euro

Veselības ministrija

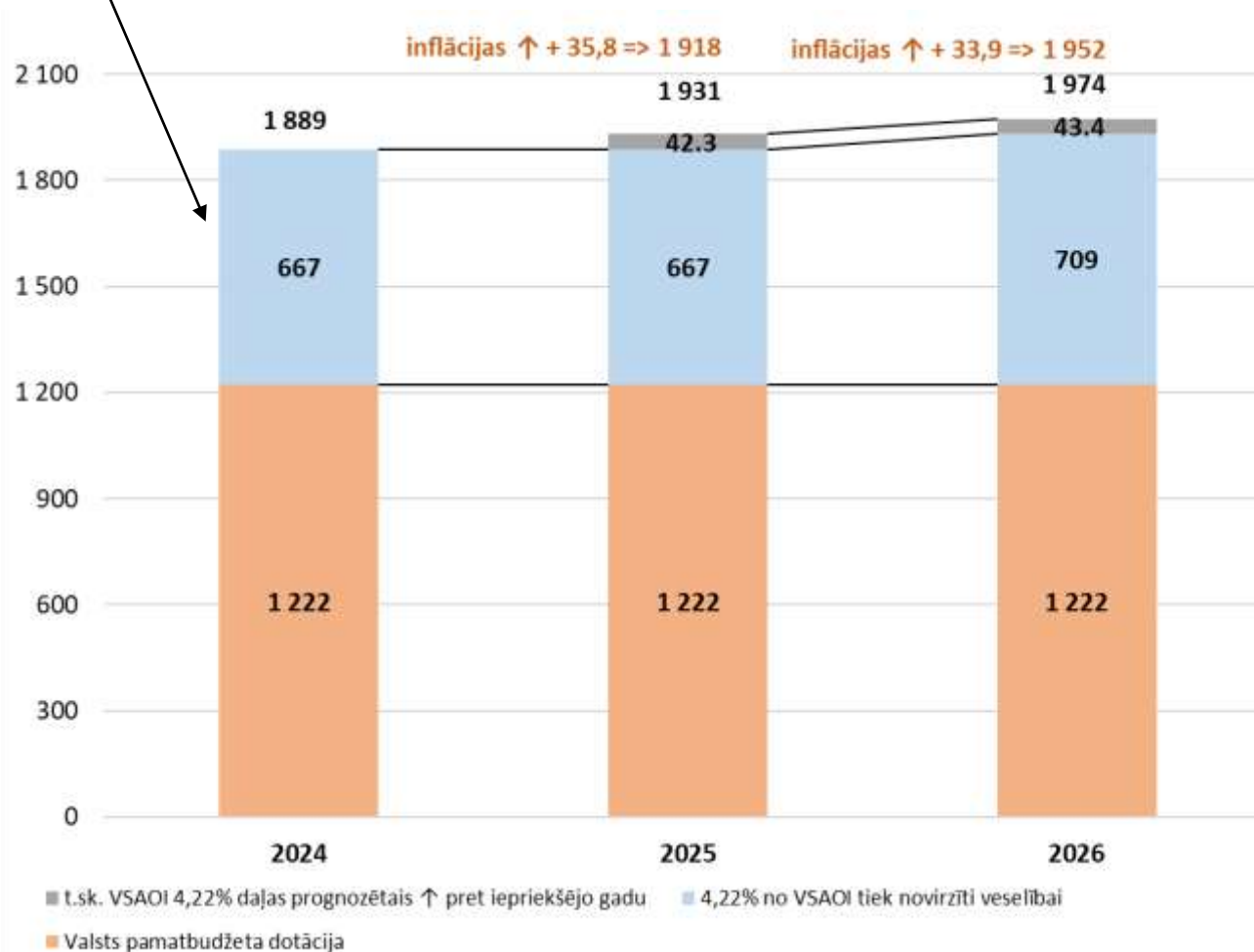
NACIONĀLĀS VESELĪBAS APDROŠINAŠANAS finansēšanas modelis

1% veselībai
1,16% vecāku apdrošināšanai
2,06% slimību apdrošināšanai

!!! VSAOI daļas pārvirzīšana veselības budžetam rada slogu un neskaidrības sociālās apdrošināšanas sistēmas administrēšanā:

- ✓ Vecāku pabalstam un slimības pabalstam tiek veiktas IEMAKSAS pensijai, invaliditātei un bezdarbam attiecīgo pabalstu saņēmējiem (transferti).
- ✓ Nav skaidrības par slimības pabalsta administrēšanas mehānisma zem veselības nozares.
- Noteiktā % no VSAOI pārņemšana veselības budžetā rada nepieciešamību valsts pamatbudžetam dotēt sociālo budžetu => «olu pārlikšana citā grozā».
- Veselības budžets būs atkarīgs no sociālo iemaksu prognozes, vienlaikus samazinot iespēju pieprasīt papildus finansējumu politiskajām prioritātēm.

VM budžets ar indikatīvu pieaugumu prognozētajai VSAOI daļai un salīdzinājumam VM budžets ar inflācijas pieaugumu, milj. euro

Veselības ministrija

Paldies!